

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Finansdepartementet

Yttrande över betänkandet En inre marknad för digitala tjänster – kompletteringar och ändringar i svensk rätt (SOU 2023:39)

Regelrådets uppgift är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag. Regelrådet har remitterats rubricerade ärende.

Bakgrund och innehåll i förslaget

Förslagen syftar till att genomföra EU-förordning (2022/2065) om en inre marknad för digitala tjänster (DSA). DSA syftar till en väl fungerande marknad för digitala tjänster och fastställer harmoniserade regler som syftar till en säker, förutsebar och förtroendeskapande onlinemiljö samt gott konsumentskydd. DSA är tänkt att utgöra en ramlag i förhållande till annan unionslagstiftning och nationell lagstiftning och inbegriper en rad krav på olika kategorier av förmedlingstjänster. Vissa bestämmelser omfattar alla leverantörer av förmedlingstjänster medan andra endast gäller mycket stora onlineplattformar.

Utredaren ska enligt kommittédirektivet (2022:49) föreslå vilka myndigheter som ska vara behöriga i enlighet med förordningen, vilken som ska vara samordningsansvarig samt övrig ansvarsfördelning myndigheterna emellan. Sådana förslag lämnades i delbetänkandet (SOU 2023:2). I utredarens uppdrag ingick vidare att kartlägga vilka svenska bestämmelser som kan omfattas av tillämpningsområdet för DSA:s bestämmelser om förelägganden och analysera behovet av att upphäva, ändra eller komplettera dessa. Uppdraget omfattade även en analys av vilka sanktioner som behövs för att uppfylla DSA:s krav på sanktioner vid överträdelse om, och i så fall hur, ett organ för tvistlösning utanför domstol ska inrättas. Innevarande betänkande innehåller kartläggningar och analyser i dessa delar. Det lämnas förslag till en ny lag och förordning med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen samt förslag till ändringar i lagarna om elektronisk handel respektive elektroniska anslagstavlor.

Konsekvenser för företag

I betänkandets konsekvensutredning anges att DSA innehåller skyldigheter för leverantörer av förmedlingstjänster och kan därför väntas ge ekonomiska konsekvenser för sådana leverantörer, men att EU-förordningens innehåll och konsekvenser inte ingår i utredningens uppdrag att bedöma. Utredningen hänvisar emellertid till kommissionens konsekvensanalys, SWD (2020) 348, och anger att kommissionen i denna framhåller att förordningsförslagen medför kostnader för förmedlingstjänstleverantörer men att dessa innebär en betydande minskning jämfört med kostnader förknippade med en fragmenterad marknad. Det anges även att vissa kostnader tillkommer för tekniska åtgärder för rapportering, informations- och transparenskrav men som enligt kommissionens mening torde absorberas av allmänna drifts- och designkostnader.

Beträffande de förslag som utredningen lämnar i slutbetänkandet om undersökningsbefogenheter respektive sanktionssystem anges att dessa syftar till att ge goda förutsättningar för tillsyn och efterlevnadskontroll och att sanktionssystemet har föreslagits på ett sätt som ska ge effektiva och förutsebara konsekvenser av bristande efterlevnad för både leverantörer av förmedlingstjänster och de näringsidkare som har avtal med leverantörerna.

Regelrådets bedömning

Regelrådet bedömer att utredningen redovisar de delar som uttryckligen anges i kommittédirektivet på ett utförligt och transparent sätt. Regelrådet anser emellertid att det är olyckligt att utredningen inte fått ett tydligt uppdrag att även redovisa konsekvenserna av de materiella kraven i EU-förordningen på svenska företag. Regelrådet noterar att regeringen i sin faktapromemoria 2020/21:FPM67 anger att det är viktigt att regler inom den digitala sektorn grundas på noggranna konsekvensanalyser. Trots detta verkar sådana analyser inte ha skett, åtminstone inte vad avser konsekvenser för företag. Det hänvisas till vissa skrivningar ur EU-kommissionens konsekvensutredning, men på ett mycket kortfattat och övergripande plan. Det hade varit önskvärt med en bedömning av kommissionens beräkningar vad avser konsekvenser för olika företag fördelade på de olika kraven som ställs på dem samt en kompletterande nationell konsekvensutredning som fokuserar på konsekvenser för svenska företag. Detta borde ha skett redan efter att förslaget till rättsakt presenterats av kommissionen 2020, men åtminstone innan den antagna rättsakten ska börja tillämpas.

Såvitt Regelrådet förstår finns det fortfarande många osäkerheter beträffande tillämpningen av flera av bestämmelserna i DSA. Det är därför mycket viktigt att det sker omfattande informationsinsatser till berörda företag. Inom ramen för sådana insatser bör det kunna redovisas vilka ungefärliga konsekvenser, inte minst kostnadsmässiga, som de nya kraven medför. Att det kvarstår mycket stora osäkerheter vilka svenska företag som träffas av de nya kraven är oroväckande, inte minst i planeringen av informationsinsatser. Mot bakgrund av att delar av EU-förordningen redan börjat tillämpas och att den ska vara fullt tillämplig från februari nästa år anser Regelrådet att det är hög tid att även sådana kartläggningar och analyser genomförs. Arbetet sker lämpligen med utgångspunkt från kraven i 7 § förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. För mer utförliga resonemang hänvisar Regelrådet till sitt [yttrande över utredningens delbetänkande \(RR 2023-49\)](#).

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#). Tillväxtverket kan även ge stöd i enskilda ärenden.

Avslutningsvis vill Regelrådet understryka betydelsen av att utvärdering sker, såsom föreskrivs i EU-förordningen och även i utredningens slutbetänkande. Utvärdering bör emellertid aldrig ersätta en grundlig konsekvensutredning.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 26 oktober 2023.

I beslutet deltog Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Lennart Renbjör och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av Anna Stattin.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Anna Stattin
Föredragande